

Geachte Wethouders en Leden van de Gemeenteraad Rotterdam,

Binnenkort valt de beslissing over de verlenging van het contract m.b.t. de opvang van Oekraïense vluchtelingen op het cruiseschip Ms Switzerland dat sinds half augustus 2022 afgemeerd ligt aan de Feijenoordkade.

Op 18 januari j.l. heeft een bijeenkomst plaatsgevonden van bewoners uit de beheergroep en verantwoordelijke ambtenaren, onder voorzitterschap van de ombudsvrouw

De beheergroep heeft tijdens dit overleg en al eerder tijdens het gesprek dat de beheergroep met de ombudsvrouw heeft gehad op 7 december j.j., uiteengezet wat er sinds het aanmeren van het schip is misgegaan in de communicatie tussen bewoners en gemeente en met welke overlast bewoners nog steeds geconfronteerd worden. In de bijlagen treft u aan:

1. verslag van het gesprek van bewoners met de ombudsvrouw op 7 december j.l.,
2. de bezwaren die bewoners tijdens het overleg van 18 januari j.l. met ambtenaren van de gemeente tegen de verlenging van het contract over de opvang naar voren hebben gebracht.

Bewoners aan de Feijenoordkade dringen er bij u op aan de argumenten van bewoners bij uw besluitvorming over de verlenging van het contract te betrekken.

Vriendelijke groet,

bewoners beheergroep Ms. Switzerland Feijenoordkade,

Input bewoners t.b.v. contractverlenging

Hieronder geven de bewoners input ten behoeve van de besluitvorming over een eventuele verlenging van de MS Switzerland aan de Feijenoordkade. Deze informatie zal met iedereen die aanwezig was tijdens de bijeenkomst met de ombudsman op 18 januari worden gedeeld, maar is met name van belang voor Winfred Schop (gemeente Rotterdam, OvO). Hij heeft deze informatie nodig omdat er volgende week een besluit wordt genomen over het contract. De uitkomst hiervan zal de gemeente delen met de bewoners.

Input bewoners Feijenoordkade en omgeving (Puntblok en Ublok)

De gemeente is van mening dat de Feijenoordkade een geschikte plek is voor het langdurig verblijf van een (slaap)boot. Als bewoners zijn wij het hier niet mee eens.

De criteria wat een geschikte aanleg/meer plek is, zijn door de gemeente niet gedeeld met de bewoners dus hier kunnen wij (helaas) niet inhoudelijk op ingaan, wel staat dit verzoek uit bij (19 jan). Wij denken echter dat er veel locaties zijn die beter geschikt zijn: Persoonshaven, Coolhaven, Merwehaven, wellicht delen bij HunterDouglas, Unilever gebouw (nu eigendom VORM). Maar volgens ons is het niet aan de bewoners van de Feijenoordkade om met suggesties te komen. De gemeente is hier aan zet.

Argumentatie:

- Als basis verwijzen wij naar het verslag, hieronder in bijlage I. Dit geeft veel informatie.
- De gemeente benadert het feit dat de kade een geschikte plek is te technisch en vergeet menselijke aspecten als woongenot, privacy en veiligheid. De gemeente vertrouwt (te) veel op adviezen van personen die de omgeving niet kennen waardoor er verkeerde beslissingen worden genomen.
- De boot ligt op slechts 20 meter afstand van slaapkamer.s van bewoners
- De bewoners van de boot, over het algemeen jonge mensen, hebben te maken met strakke regels zoals geen alcohol, niet roken (moet buiten) en een leefomgeving van 6 m2. Gevolg; ze gaan buiten in hun auto's zitten, hangen buiten bij hun auto, 's avonds met lichten aan, er wordt gerookt, gepraat, geruzied op de kade, alcohol genuttigd etc. Geheel begrijpelijk gezien de leefsituatie van de mensen op de boot. Ondanks de goede verstandhouding met de operationele mensen en Oekraïners is dit nu al een terugkerend probleem wat nooit geheel is op te lossen. Sterker nog, met de zomer en warmer weer in het vooruitzicht zal dit alleen maar toenemen. De bootbewoners hebben niets in de omgeving waar ze terecht kunnen; dan rest de kade voor de boot.
- De bewoners van nummer 20 worden meerdere keren per dag lastig gevallen door pakketbezorgers e.d. vanwege het feit dat de boot nummer 20a heeft gekregen. Dat nummer bestaat niet op routeplanners.
- De kade heeft geen woonbestemming in het huidige bestemmingsplan en ook niet in het ontwerp-bestemmingsplan van december 2022.
- Feit is dat er nu 145 mensen, meer dan er feitelijk op de kade wonen.

- Een langdurig verblijf van de boot is ook in strijd met het gemeentelijke beleid om de kades langs de Maas aantrekkelijk te maken ('Het Nieuwe Maasparcours'). Initiatieven van bewoners, die hierop aan sluiten en de leefbaarheid verhogen, vallen op deze manier in het water.
- Ook parkeerproblemen zijn niet op te lossen zolang bewoners van de boot hun auto op de kade neerzetten, gratis of betaald. De parkeercapaciteit is hier niet op berekend.
- De gemeente gaat ook voorbij aan het feit dat de kade een leefplek is. In de zomer leven mensen op de kade. Er wordt maaltijden genuttigd, gezellig wat gepraat, wat gedronken of gewoon in de zon gezeten en van het uitzicht genoten. Het draagt bij aan het sociale aspect van wonen aan een kade en dit is nu niet meer mogelijk.
- Wij hebben geen bezwaar met het (tijdelijk) aanmeren van diverse binnenvaartschepen voor onze deur. Die leggen aan voor een nacht of gedurende het weekend. Voorheen, toen de kade eigendom was van het havenbedrijf, heeft hier nooit een boot langer gelegen dan enkele dagen aangezien dit geen geschikte plek werd geacht. Nu vindt de gemeente de plek opeens wel geschikt. Let wel: een binnenvaartschip heeft geen 140 mensen aan boord...
- Er zijn ook plannen om van onze kade een mooie, groenere locatie te maken die waterberging, biodiversiteit en ecologische verbindingen moet verbeteren. Denk aan de kades op het Noordereiland. Door de boot kan dit nu niet.
- Er is continue verkeer op de kade, geluid, licht en dit geeft continue impulsen af met als gevolg dat bewoners wakker worden 's nachts, schrikken en zich zelfs angstig en onveilig voelen, Huisdieren, met name honden, raken gestressed en gaan blaffen. Dit heeft **echt veel** impact op bewoners. Er worden geluidsichte gordijnen gekocht, luxaflex gaan dicht omdat er een inkt is of/en veel licht en geluid.
- Het gevoel van veilig en geborgen zijn in je eigen huis is bij meerdere bewoners weggenomen. Er zijn zelfs bewoners die voor langere tijd hun woning ontvluchten. Ons woongenot is sterk afgenomen, om nog maar te zwijgen over de waardedaling van onze huizen met een langdurig verblijf van een boot met vluchtelingen voor de deur.

Stel jullie eens voor, wij zijn pioniers op Rotterdam Zuid. De gemeente doet zo hun best en investeert veel geld in Rotterdam Zuid. Veel bewoners hier dragen daar hun steentje aan bij, zij zetten zich in voor de gemeente en deze omgeving. Maar wij voelen ons nu machteloos, alsof wij er niet toe doen. We hebben hierbij al veel voor onze kiezen gehad. Denk aan de jaren dat hier gedeald werd, gespoten en gehandeld in van alles. We werken hard om het straatvuil weg te halen en de buurt leefbaar te houden en te maken. De laatste maanden zijn we het vertrouwen in de gemeente kwijtgeraakt. Op woensdag 18 jan werden we weer verrast door een nieuw aanvullend bericht, namelijk dat de toekomst onzeker is. Dat er een kans bestaat dat deze boot wordt aangevuld met nieuwe vluchtelingen of dat er wellicht regelmatig een boot met vluchtelingen aan de kade aanmeert, voor wie weet wellicht wel jaren. Bovenstaande kan weggezet worden als NIMBY (not in my back yard) gedrag, maar dat zou niet terecht zijn. De bewoners op de boot zijn welkom geheten, wetende dat iedereen zijn steentje bij moet dragen aan de huisvesting van vluchtelingen. Er is door bewoners vanaf het begin constructief meegedacht over oplossingen. Maar... wij vinden dat onze bijdrage nu wel is geleverd en dat er op korte termijn uitzicht moet zijn op vertrek van de boot.

De huidige criteria moeten kritisch bekeken worden en geëvalueerd met als belangrijke vraag of deze criteria met de huidige stand van zaken én input van bewoners nog wel toereikend zijn.

Bovendien willen wij dat de gemeente erkent dat dit geen geschikte plek is voor langdurig gebruik. Langdurig verblijf van vluchtelingen aan de kade is in strijd met het (ontwerp)bestemmingsplan Feijenoord (2022) en de Visie Openbare Ruimte Rotterdam 2019-2029.

De wijk staat steeds meer in het brandpunt van stadsontwikkelingen zoals het Unilever terrein, Hunter Douglas, er komt 6 hectare vrij langs de Maas. Op vrijdag 20 januari bijvoorbeeld heeft een bezoek in de wijk plaatsgevonden van burgemeester Aboutaleb en wethouders. Rondom de plannen voor een vergroende kade die niet alleen moet gaan functioneren als verblijfsgebied voor bewoners van de kade, maar voor alle Rotterdammers. De kade moet een trekpleister, een uithangbord worden. Zowel gemeente, wijkraad, stadsontwikkeling als bewoners zijn bij deze plannen betrokken. Vanuit deze belangen past er geen boot aan de Feijenoordkade, zowel geen MS Zwitserland als een toekomstige boot.

Bijlage I: verslag ombudsman 7 december

Overleg ombudsman
7 december 2023

Aanwezig bewoners

Doel

Als bewoners hopen wij dat er lessen getrokken worden om de organisatie van de opvang en de communicatie met bewoners te verbeteren. Ook zijn er nog een aantal aanbevelingen die wij willen meegeven ook voor de (nabije) toekomst.

Communicatie

1. De gemeente heeft geen volledig beeld geschetst van de opvanglocatie. Er is niet duidelijk uitgelegd waar het schip precies zou komen te liggen, welke faciliteiten er extra op de kade zouden worden geplaatst, hoeveel extra vervoersbewegingen dit met zich mee zou brengen etc. De gemeente heeft daarbij ook niet aangegeven welke zaken ten tijden van de aankondiging nog onduidelijk of onzeker waren.
2. Bij navragen werd mogelijke overlast gebagatelliseerd. Zo is er expliciet gevraagd of er overlast van het geluid of de uitstoot zou zijn van het dieselaggregaat. Er is toen aangegeven dat het aggregaat "geïsoleerd, duurzaam en geluidsarm" zou zijn. Dit was geenszins het geval; na plaatsing bleek het om een luidruchtig EURO-3 aggregaat te gaan.
3. Er is nooit duidelijk uitgelegd waarom onze kade is uitgekozen als opvanglocatie.
4. Er is nooit duidelijk aangegeven wat de duur van de opvanglocatie zou zijn, noch wanneer een eventueel besluit tot verlenging definitief genomen zal worden.
5. De rayonmanager Rotterdam Zuid en verantwoordelijk voor de informatie naar bewoners, stuurde ons midden in de zomervakantie een A4tje. Geen vooroverleg met bewoners, heel summiere informatie en informatie over de energievoorziening die later niet bleek te kloppen. 14 dagen later meerde de boot aan, compleet met vervuילend

dieselaggregaat. Manager van de boot(OOS) gaf bij kennismaking op de boot meteen al aan dat de organisatie door de gemeente ernstig te kort schoot. Geen coördinatie en geen lijst met actiepunten die in zo'n project gehanteerd zou moeten worden.

6. Verschillende bewoners probeerden bezwaar te maken en in beroep te gaan bij instanties over de schending van de havenverordening inzake verplichting walstroom, te hoog geluidsniveau, fijnstof en stikstofdioxide emissie en de brandweervergunning om 3000 liter dieselolie op te slaan op korte afstand van woningen. Zowel door de Milieu inspectie als door DCMR (milieudienst Rijnmond) werden klachten niet ontvankelijk verklaard en werden klagers doorverwezen (terugverwezen!) naar de gemeente. DCMR adviseert de gemeente inzake nakomen milieuregels. Pas na smeekbeden van bewoners ('a.u.b. doe iets!') was DCMR bereid een meting te doen naar het geluidsniveau van de generator.
7. Tijdens het overleg werden halve en hele onwaarheden over wetten en verordeningen door gemeentelijke vertegenwoordigers geventileerd. Vaak had dat te maken met onvoldoende voorbereiding en het niet serieus nemen van bewoners. Bewoners voelden dat optreden als intimiderend en moesten veel tijd besteden om "de waarheid" boven tafel te krijgen.
8. De gemeente heeft tot op heden geen uitsluitsel gegeven wat er in februari 2023 gaat gebeuren met de boot.
9. Ook ontstaat de indruk dat de gemeente haar eigen verordeningen kan aanpassen als dat haar goed uitkomt. Bijvoorbeeld de walstroom verplichting. In ieder geval handelde de gemeente in strijd met de intentie van wetten en verordeningen inzake emissie en geluidsniveaus.

Inrichtingsvraagstukken

1. Een volgende verrassing was een tankauto die 2 x per week gedurende 3 uur de septic tank op de boot kwam legen met veel lawaai van draaiende motoren en stankoverlast.
2. Het postadres 20A veroorzaakte veel overlast bij de bewoners op nummer 20.
3. Chaotische inrichting van de kade.
4. Na een maand werd duidelijk dat de overlast zo groot was dat deze niet langer genegeerd kon worden. Eensgezind optreden van bewoners leidde tot een draai in de opstelling van de gemeente. De omgevingsmanager merkte op "de gemeente zal dit op moeten lossen anders ontploft dit in hun gezicht". Zij gaat inmiddels voortvarend te werk om steeds alle problemen op te lossen. Ze blijkt een succesvol oliemannetje van de gemeente.
5. Bewoners constateerden dat beveiligingscamera's regelmatig op de huizen gericht waren. Er kwam geen reactie op het verzoek om inzage in de vergunning voor het gebruik van bewakingscamera's. Later zou blijken dat het vermoeden van onrechtmatigheid juist was.
6. De organisatie van en de inrichting van de opvang van vluchtelingen in Rotterdam kan, moet, beter.

Levensomstandigheden

1. Levensomstandigheden van vluchtelingen zijn ook helemaal niet optimaal op de boot. Ik heb met een aantal van ze gesproken en ze zijn zeker niet blij: volledig tekort van privacy (heel vaak zie je dat mensen in auto's blijven zitten om een moment voor zichzelf te hebben), krappe woonomstandigheden, zwevende boot, etc. Alle mensen met wie ik had gesproken hopen dat ze zo snel mogelijk weg van de boot kunnen. Toen ik een bewoonster 'onze burens' noemde vond ze dat niet plezierig - "we zijn niet echt jullie burens, dit is alleen onze tijdelijke schuilplek".
2. Een "drive-by shooting" manier waarop we door de gemeente geïnformeerd werden over een boot die voor onze ogen komt te liggen: zonder vragen, overleg, en meest belangrijk - zonder zorgen voor de levens van bestaande bewoners van de Feijenoordkade.
3. In aansluiting op de levenskwaliteitsissues, vooral voor mensen die beneden wonen is dit een drastisch verandering van de levensomgeving: uitzicht dat volledig wegvalt, opgesloten gevoel etc.
4. Voor ons allemaal: slapeloze nachten door pratende en gillende mensen op de kade, misselijkheid van stankoverlast, wegvallen van beschikbare parkeerplekken. Dit blijft een probleem.
5. Voor mensen met lagere inkomens die in de omgeving in sociale huurwoningen wonen is dit ook een bron van ergernis: ze krijgen elke dag te zien hoe gratis eten wordt geleverd en voorbereid voor de vluchtelingen, terwijl ze thuis erg moeilijk hebben om eten op de tafel te zetten. Misschien hebben wij in de Panorama Dillenburger geen moeite daarmee, maar op straat en in Jumbo wordt hierover gesproken. In een geregelde opvang zou dit minder een doorn in het oog zijn, en hier gebeurt het in het open.
6. Enorme waardevermindering van onze huizen door de aanwezigheid van de vluchtelingenboot.
7. Nu kan letterlijk niemand op de Feijenoordkade een huis gunstig verkopen en verhuizen, omdat niemand naast een vluchtelingenboot wil wonen. Mensen vrezen overlast.
8. De gemeente kan niet zomaar een boot op de bewoonde kade dumpen en hopen dat het zo maar goed komt. Wij leven ook hier en dit beïnvloedt onze levens ontzettend veel. Een boot is ook geen humane oplossing voor de opvang van mensen in nood. Tot slot, burgers zijn niet verantwoordelijk om structurele problemen van de landspolitiek op te lossen.

Aanbevelingen om op te pakken

1. Er zijn voor bewoners eigenlijk geen loketten waar ze in beroep kunnen gaan als de gemeentelijke overheid wetgeving of eigen gemeentelijke verordeningen overtreedt. Burgers worden terugverwezen naar de gemeente, de verantwoordelijke instantie voor de overlast. Bewoners hebben het geprobeerd bij DCMR, Milieu Inspectie en Port of Rotterdam. Uiteindelijk blijven alleen de ombudsman en civielrechtelijke procedures over om verhaal proberen te krijgen.

2. Ook ontstaat de indruk dat de gemeente haar eigen verordeningen kan aanpassen als dat haar goed uitkomt. Bijvoorbeeld de walstroom verplichting. In ieder geval handelde de gemeente in strijd met de intentie van wetten en verordeningen inzake emissie en geluidsniveaus.
3. Voordat een beslissing met een dergelijke, gevoelige impact genomen wordt is vooroverleg met bewoners noodzakelijk. Het bleek te vaak tijdens het overleg dat sommige eindverantwoordelijke geen last hebben van empathie en zich zelfs tijdens overleg bot gedragen. Dat leidde tot frustratie en boosheid bij bewoners. Nu en in de toekomst de beheergroep bij beslissingen te betrekken is belangrijk.
Wij verzoeken dringend om voordat de beslissing in januari genomen wordt over de verlenging met een half jaar, eerst daarover te overleggen met bewoners.
4. Stel voortaan een beheergroep samen waarin de bewoners participeren.
5. Het ontbrak aan coördinatie tussen de verschillende beleidsgebieden van de gemeente. Waarom geen gemeentelijke projectgroep? Nu werd steeds achter de feiten aangelopen. Veel problemen hadden dan voorkomen kunnen worden.
Algemene indruk bij bewoners is dat zorgvuldigheid in voorbereiding, besluitvorming en communicatie verbeterd moeten worden.
6. Ook de vluchtelingen op de boot hebben recht op een gezonde woonomgeving. Wij weten zeker dat vluchtelingen de overlast ervaren hebben. Dit is geen groep die net als wij makkelijk hun mond opendoen en de middelen hebben om hun beklag te doen.
Een vertrouwenspersoon op de boot zou daar expliciet voor bereikbaar moeten zijn.
7. Open einde ten aanzien van de ligduur van de boot. Hierover is geen definitieve einddatum gecommuniceerd waardoor er onrust is bij veel bewoners. Ons voorstel is om dit in samenspraak met de beheergroep te doen.
8. De bewoners zijn bereid om met alle disciplines ook het gesprek aan te gaan.

Stakeholders 7 december

- projectmanager OVO
- accounthouder
 - gemeente Rotterdam, programmering
- omgevingsmanager
- omgevingsmanager
 - gemeente Rotterdam, OvO
 - gemeente Rotterdam, gebiedsdirecteur
- accounthouder veilig
- wijkmanager